

PRESENTACIÓ

L'any 2004 un grup d'estudiosos de la Universitat Rovira i Virgili, liderat pel Dr. Josep Maria Pujol i per la Dra. Carme Oriol, van posar de manifest la necessitat de crear un grup de treball en l'àmbit de l'etnopoètica i el folklore que acollís investigadors en aquestes disciplines d'arreu dels Països Catalans. Un any més tard, el 2005, sota l'empara de la Societat Catalana de Llengua i Literatura —filial de l'Institut d'Estudis Catalans—, va nàixer el Grup d'Estudis Etnopoètics.

Des de la seua constitució, el Grup d'Estudis Etnopoètics ha mantingut sempre uns objectius molt clars que són estimular la recerca en el camp de la literatura oral, promoure l'intercanvi d'informacions i la creació de projectes comuns entre els estudiosos d'aquesta matèria, treballar per a la difusió i la conservació del patrimoni de la literatura oral a tots els territoris de parla catalana i afavorir la introducció de joves investigadors en aquests camps d'estudi.

Un dels acords a què es va arribar en la constitució formal del grup va ser reunir-se un cop a l'any, de forma rotatòria en diferents indrets dels Països Catalans, a fi de tractar un tema monogràfic. Com a resultat de les diverses trobades anuals (Tarragona 2005, Palma 2006, Alacant 2007, l'Alguer 2008, Montserrat 2009, Eivissa 2010 i Sitges 2011) s'ha publicat una col·lecció de set volums d'Actes (fins l'edició d'Eivissa van ser editades conjuntament amb l'Arxiu de Tradicions de l'Alguer) sota els títols: *La biografia popular: de l'hagiografia al gossip* (2006), *Els gèneres etnopoètics: competència i actuació* (2007), *Folklore i Romanticisme: els estudis etnopoètics de la Renaixença* (2008), *Illes i insularitat en el folklore dels Països Catalans* (2009), *Etnopoètica: incidència, difusió i comunicació en el món contemporani* (2010), *Etnopoètica i territori: unitat i diversitat* (2011) i *La recerca folklòrica: persones i institucions* (2012).

Aquestes trobades es realitzen molt allunyades de les preocupacions i les servituds d'una concepció manifestament burocratitzada del currículum investigador a què ha tendit l'estructura tentacular universitària aquesta darrera època, sotmesa a rànquings, avaluacions i certificacions de tota mena. El seu format reduït i desenganyat facilita la comunicació fluïda i l'estímul intel·lectual entre els col·legues i, d'acord amb els objectius del Grup d'Estudis Etnopoètics, són presidides tan sols per l'esperit de grup i l'amor a la ciència. Són tot un signe del temps enmig del combat de les humanitats i dels sabers socials compromesos.

En aquest marc, el 18 i 19 de novembre de 2011 va tindre lloc a Sitges la VII Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics amb el tema: «La recerca folklòrica: persones i institucions». La trobada es va realitzar amb l'objectiu de donar notícia i estimular la investigació sobre l'obra i la trajectòria de persones i institucions que des del segle XIX han treballat en la recerca i l'estudi del nostre patrimoni folklòric.

Es va fer una atenció especial en l'obra d'investigadores i investigadors folkloristes que, per la raó que siga, han tingut una menor difusió de les seues aportacions. Així, el volum que tenim a les mans aplega les intervencions d'aquesta trobada dividides en quatre blocs temàtics: 1) *Dones i folklore*, que aplega el treball poc conegut de les dones folkloristes i en dóna a conèixer noms i aportacions; 2) *La tasca folklorística al País Valencià*, amb l'estudi de les aportacions de Josep Bataller Calderon, González Caturla o altres folkloristes de noms no coneguts però de voluntat manifesta; a més, estableix lligams entre Catalunya i el País Valencià tot donant a conèixer un interessantíssim treball de Sara Llorens per a l'*Obra del Cançoner Popular de Catalunya* a propòsit d'unes llegendes alacantines inèdites; 3) *La tasca folklorística a Catalunya* repassa les figures i els treballs de folkloristes catalans com ara Marcel Banús, Sara Llorens o Ramon Arabia i Solanas i gira la mirada cap al folklore d'Osona; 4) El quart i últim bloc, *La tasca folklorística a les Illes Balears*, posa l'atenció en les figures de l'intel·lectual Mateu Obrador, de l'erudit i arxiver Estanislau de K. Aguiló, del mestre i folklorista Andreu Ferrer Ginard que treballà sobre el patrimoni oral de Mallorca i Menorca i de Sebastià Cardell i Tomàs, així com també en el treball dut a terme pels diversos estudiosos i folkloristes estrangers que al llarg dels segles XIX i XX s'interessaren pel patrimoni oral i material de les Balears.

L'edició del present volum suposa un punt d'inflexió en les publicacions del GEE atès que s'edita en un nou context institucional. La Fundació Joan Gil-Albert es fa càrrec de la publicació, amb la col·laboració i el suport de l'Institut d'Estudis Catalans i de l'Arxiu de Tradicions de L'Alguer, amb l'objectiu prioritari d'assolir una major difusió dels treballs del grup en tot els àmbits, tant institucionals com universitaris i del públic en general. Iniciem aquesta nova etapa amb la certesa que serà profitosa per als estudis folklòrics dels Països Catalans en el seu conjunt.

La VIII Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics se celebrarà a Bocairent, a la comarca de la Vall d'Albaida, els dies 9 i 10 de novembre de 2012. Sota el títol «Erotisme i tabús en l'etnopoètica». L'objectiu d'aquesta trobada serà el d'estudiar, analitzar i debatre un cabal important de materials etnopoètics que sovint han estat silenciats, oblidats o directament eliminats de reculls i estudis per qüestions ideològiques. Gràcies a les persones que van ajudar-lo a nàixer —especialment a les que el van engendrar— i a les que cada dia, amb el fruit de les seues intestigacions en el camp de l'etnopoètica, el van paixent, el Grup d'Estudis Etnopoètics es manté ben viu en l'estudi de la literatura oral popular del nostre país i continua aglutinant voluntats i recerques.

Josep Temporal – Laura Villalba
Universitat de Barcelona – Universitat Rovira i Virgili
Grup d'Estudis Etnopoètics